

визначаються завдання виховання в особистості любові до Батьківщини, усвідомлення нею свого громадянського обов'язку на основі національних і загальнолюдських духовних цінностей, утвердження якостей громадянина – патріота України як світоглядного чинника.

Охарактеризовано форми, методи і засоби національно-патріотичного виховання учнів. Ефективність виховання патріотизму значною мірою залежить від реалізації діяльнісного підходу. Особистість громадянина-патріота формується інтенсивніше, якщо він бере реальну участь в діяльності, в якій апробуються на практиці громадянські цінності, якщо ця діяльність проходить через його почуття, відповідає його потребам та інтересам. Особливе значення має особистісно-орієнтований та системний підхід. Лише через таку ієрархію ціннісних підходів як людина (особистість) – народ (культура, історія, освіта) – держава (суспільство) можна реалізувати перспективну і демократичну модель виховання громадянина-патріота.

Шляхом проведення опитування серед 169 учнів 10-11 класів визначено рівень розвитку національно-патріотичних якостей особистості школярів у Кременчуцькому ліцеї №17 «Вибір» імені М. Г. Неленя.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Програма патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. Гірська школа Українських Карпат. – 2015. – № 12-13. – С. 26–37.
2. Вишневецький О. Орієнтири національного виховання // Рідна школа, 1994. – № 6. – С. 42–46.

**ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ
НА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ
УЯВЛЕНЬ ДОШКІЛЬНИКІВ**

Галич П. О.
Кременчук, Україна

Науковий керівник: Муратова Тетяна Станіславівна,
учитель англійської мови Кременчуцького ліцею №30 «Олімп» імені
Н. М. Шевченко
Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області

Ігрова діяльність дитини – це своєрідна форма виявлення нею своєї активності, в якій на рівні знань і вмінь вона відтворює дії дорослих і стосунки між ними, пізнає предмети та їх функції, соціальну дійсність свого оточення.

Гра є провідним видом діяльності дітей дошкільного віку, яка істотно впливає на їхній психічний розвиток. Якщо дитина у ранньому віці не відокремлює себе від оточуючих її дорослих і переважно за їх вказівкою і допомогою засвоює предмети і дії, то вже на старшій дошкільній групі, вона намагається діяти самостійно. Фізичні і розумові можливості дитини ще дуже обмежені, тому вона реалізує свої прагнення до спілкування в ігровій формі.

Специфікою дидактичної гри є те, що діти не тільки відображають реальне життя, але й перебудовують його. На думку Л. В. Виготського, який розглядав гру як творчу діяльність, де наочно виступає комбінуючи дія уяви, гра дитини це не простий спомин про те, що було, але й творче переосмислення пережитих вражень, комбінування їх і побудова з них нової дійсності, яка відповідає запитам та інтересам самої дитини. Вияв творчості у грі дозволяє дитині глибше зрозуміти навколишній світ, дає їй деякий життєвий досвід, викликає потребу виразити його у своїй діяльності. Радість творчої гри змінює дитяче життя, наповнює його казкою та чарами. Гра охоплює всі сторони особистості учня: вона потребує активної роботи думки і трудових умінь, багата на емоції та щирі почуття [1].

Дидактична гра як метод навчання має свої особливості. З одного боку, в її сутності закладена ігрова дія, за допомогою якої формуються певні якості особистості: увага, спостережливість, розвивається мислення, виявляються творчі здібності дитини, самостійність та ініціатива. І з другого боку гра на інтегрованому занятті у ЗДО розв'язує певне дидактичне завдання. Дидактичні ігри викликають у дітей задоволення, підвищують емоційний тонус, сприяють формуванню елементарних математичних уявлень, розвивають логіко-математичне мислення. Тому на сучасному етапі розвитку дошкільної освіти використання вихователями на заняттях дидактичних ігор набуває особливої актуальності.

Дидактичні ігри здавна привертають до себе увагу соціологів, філософів, біологів, мистецтвознавців, етнографів і особливо психологів та педагогів. Останні вважають, що в грі можна знайти пояснення багатьох явищ, які їх цікавлять. Чому діти граються? Що породжує гру? Відповідаючи на це запитання, вчені створили різні теорії, намагаючись пояснити те особливо велике її значення, яке вона має в житті дитини. Серед них належне місце відводиться науковим працям психологів К. Бюлера, К. Гроса, англійського філософа Спенсера, американського психолога Стенлі Холла, які пояснювали сутність дитячої гри, спираючись лише на біологічні явища. Ігноруючи численні фактори суспільного життя і розвитку дитини, вони приймали окремі особливості природи та змісту гри за загальні та основні [2].

Гра – є провідною діяльністю дітей дошкільного віку. Саме завдяки грі діти набувають нових знань, удосконалюють свої практичні навички, а педагог має змогу реалізувати великий потенціал дітей для розвитку довільності їхніх психічних процесів. Гра дозволяє дошкільнику самореалізуватися, адаптуватися до умов оточуючого суспільства, а також активно пізнавати навколишній світ.

Дошкільний вік є точкою відліку у формуванні словесно-логічного мислення, так як дитина починає використовувати мову для вирішення найрізноманітніших завдань. Основні логічні структури мислення формуються у віці від 5 до 11 років.

Діти дошкільного віку спонтанно проявляють інтерес до математичних категорій: кількості, форми, часу, простору, які допомагають їм краще орієнтуватися у речах і ситуаціях, упорядковувати і пов'язувати їх один із одним, сприяють формуванню понять.

Отже, у ході нашого дослідження нами було виявлено, що використання дидактичних ігор сприяє формуванню у дитини елементарних математичних уявлень, розвитку сенсорних і творчих здібностей, просторових уявлень, образного і логічного мислення, сприйняття, уваги, пам'яті, кмітливості. Також формується звичка до розумової праці і здобуваються нові знання, вміння, навички спрямовані на розумовий розвиток дошкільника в цілому.

Таким, чином, дидактичні ігри займають найважливіше місце в житті дитини. Вони розширюють уявлення дитини про навколишній світ, навчають дитину спостерігати і виділяти характерні ознаки предметів (величину, форму, колір), розрізняти їх, а також встановлювати найпростіші взаємозв'язки. Також, у свою, чергу використання дидактичних ігор на заняттях позитивно впливає на засвоєння елементарних математичних уявлень у дошкільників, сприяє підвищенню рівня математичного розвитку дітей. Завдяки іграм у дітей підвищується інтерес до заняття, що також сприяє засвоєнню матеріалу, і дає великий заряд позитивних емоцій, допомагаючи дітям закріпити і розширити знання із математики.

Одним із основних принципів дошкільної освіти є підтримка дітей у різних видах діяльності. Зокрема у грі, яка є провідним видом діяльності упродовж усього періоду дошкільного дитинства. Тому від педагога вимагається вміння орієнтуватися у світі сучасних ігор, зберігаючи баланс між бажанням дитини і користю для неї, більше уваги приділяючи сучасним нетрадиційним дидактичним та розвиваючим іграм, сприяючи адекватній соціалізації дитини [3].

Досвід роботи показав, що застосування дидактичних ігор на інтегрованих заняттях у ЗДО позитивно позначається на засвоєнні елементарних математичних уявлень дошкільників і допомагає підвищенню рівня логіко-математичного розвитку дітей, сприяє формуванню і вдосконаленню інтелектуальних здібностей: логіці думки, міркувань і дій, гнучкості розумового процесу, кмітливості, розвитку творчого мислення.

Основне зусилля і педагогів і батьків повинно бути спрямовано на те, щоб виховати у дошкільника потребу випробовувати інтерес до самого процесу пізнання, до подолання труднощів, що стоять на цьому шляху, до самостійного пошуку рішень і досягнення поставлених цілей. Це реалізується за допомогою використання у своїй роботі дидактичних ігор.

У ході експериментальної роботи ми змогли виявити особливості впливу дидактичних ігор на освітній процес ЗДО.

Експериментальне дослідження показало, що запропонована система дидактичних ігор роботи з урахуванням сучасних освітніх вимог сприяла підвищенню рівня математичного розвитку дітей.

Отже, елементарні знання з математики, відповідно до сучасних вимог, в основному засвоюються дітьми, але необхідне поглиблення і диференціація індивідуальної роботи з кожною дитиною. Оновлення та якісне поліпшення системи математичного розвитку дошкільників дозволяє вихователям шукати найбільш цікаві форми роботи, що сприяє розвитку елементарних математичних уявлень.

Дидактичні ігри дають великий заряд позитивних емоцій, допомагають дітям закріпити і розширити знання.

Список використаних джерел:

1. *Артемова Л. Моделі структур дидактичної гри та ігрових стосунків / Л. Артемова // Дошкільне виховання. 2005. № 4. С. 6–7.*
2. *Малікова Ю. В. Дидактична гра як засіб засвоєння старшими дошкільниками системи сенсорних еталонів. Дни науки. 2007. Т. 5. С. 43–45.*
3. *Носова Е. А. Предлогическая подготовка детей дошкольного возраста. Использование игровых методов при формировании у дошкольников математических представлений. – Л., 1990. – С.47–62.*